

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ser[m]ones de septe[m] viciis criminalib[us]
eoru[m]q[ue] remediis magistri Pauli Wan theosophi et
co[n]cionatoris Patauiensis eximii**

Wann, Paul

[Augsburg], 1517

VD16 W 1186

De quarto vicio capitali vic[us] Acidia. Sermo. LVII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30065

2
cōsidera
tio vtili/
tatis

auditas inceptat: q̄ simplr vadit z aliena non
scrutat hic p̄ irā n̄ p̄curbat. ¶ Septimū reme
diū est cōsideratio vtilitatis q̄ puenit ex tribula
tione: tam ī p̄nti q̄ in futuro. Hāc vtilitatem īsu
nuat David dicens de p̄secutoribz. Circūdede
rūt me sic apes. Apes aculeo pungūt. s̄ ex alia
p̄te mel tribuūt. Et licz timeat q̄ p̄ngūt: amat
rūt q̄ mel tribuūt. Sic p̄secutores licz pungāt
dū tribulatores īferūt. tū amādī sūt: q̄ mel cele
stis dulcedis q̄ dāno p̄ferūt. medicinā em̄ ecer
ne corone hoi mīstrāe. d̄z q̄ hō se hūiliare z illa
ras iniurias p̄ p̄ca sua sibi aduenisse: udi
care. Recedat etiā q̄ sepe alios ī maioribz offē
derit sic meruerit vt turbet z offendat. z p̄ h
declinet irā z recedat ad mansuetudinē. Un̄ dicit
Brist. v. l. c. h. Cū hoies p̄cāt se in iustū facere
z iusta pati z sustinere: tūc cessat irā. Nō em̄ est
irā ad iustū. s̄lī cū hō suā infirmitatē cōsiderat
q̄ nō sp̄ necesse ē vt alij ei⁹ volūtari parcat: s̄z vī
ceuerla ip̄e ē alioz volūtari subijci debeat irā
cessat. sic docuit Dioge. vt h̄ i vī p̄hoz. q̄ in
terrogat qd̄ agendū sit hoi vt nō irascat: rñ
dit. Recordet hō q̄ nō sp̄ necesse ē vt furiat illi: s̄z
interdū op̄z vt obediat alēi. nec necesse est vt sp̄
ab alijs coleret. s̄z q̄nq; patiat z ip̄e: cū h̄ fecerit
debitat irā ei⁹. ¶ Ex illo p̄z: q̄ hūiliatio q̄
nos hūiliat: reco ḡlētēs defecet n̄fos: tollit
inramēns ire. S̄lī z hūiliatio passiva: q̄ alij
respectu n̄ri se hūiliat: ire demit occasiōes z p̄
cula. Cū em̄ q̄ seruu aut filij corrigat. si hūilr
correcet se h̄ meminisse p̄fice z afferre. ex tali
hūiliatioe irā mitigat z q̄scit. Un̄ Ar. ij. rbe
ro. Ad cōfiteutes iuste flagellari q̄ramur ab
ira. Hoc em̄ n̄alī offēdit ī camb. q̄ q̄ntūcūq;
sine cholericū iudicēs extraneos ingredietes
domos dñoz suoz. si tñ q̄ ab eis iudant sede
ant nec se defendat. a moztibz z crudelitare ces
sant. Un̄ de Ar. ibidē dī. Q̄ ad hūiliatos cessz
irā manifestat canes: n̄ mordētes eos q̄ residēt
Mortis de hac vita: z eoz q̄ post moztē sequunt. Unde
mōza Eccl. xvij. d̄. Memēto nouissimoz: z desine
inimicari. Et subdit. Memēto timorem dñi z
ne irascaris. p̄rio. Qui em̄ se moztūz cōsiderat:
irā q̄erat cū illo: q̄ ex cōsideratioe moztis h̄ alios
rumiltuaret: peccare desistit. Jō ad moztē cōsi
deratoz sapiēs quemlibet horat Eccl. vij. dī.
Mōzre nouissima tua z ī eternū nō peccab.
Mōzre em̄ meditatio inuenit timorē. vt vult
Bre. ī moral. sup̄ dicit q̄bo sapiēs: dī. Qui in
q̄ cōsiderat q̄lis erit ī moztē sp̄ timid⁹ ē ī op̄ari
one. Et ex h̄ nil qd̄ transire apperit. cunctis p̄ntis
vice desiderijs h̄ dī. p̄feca em̄ vira ē moztis me
ditatio: quā dū iusti sollicitare pagū: culpaz laz
quos euadit. Nec Bre. Et cū meditatio moztis
ris timorē induc̄ irā z feruorē excludit. Un̄ dicit
Brist. ij. Rbeto. q̄ īpossibile est sil̄ timere z ira
sci. Ira em̄ fac̄ audacē: timorē vō recedat z p̄
fillantīnē. Rursū moztis meditatio iram se
dat: q̄ post moztē inimici n̄ habz qd̄ peniteat.

M
Mortis
mōza

z sic ira cessat. Un̄ Bristo. j. Rbeto. d̄. q̄ hoies
nō irascunt nesciētibz sic moztis extremū ve
lut passis: nec irascunt nō faciētibz. qd̄ p̄firmat
p̄ qndā poctā q̄etare volentē achille de bectore
moztuo: dī. Surdā terrā cruciat irar. q. d. be
ctoz iam ē surda terra cruciat nō susceptua:
igit cessat ira. Jcē moztis meditatio irā sedat: qz
moztis oia purificat: dños z suos: parhos z ma
gnos siles fac̄. z oem̄ cām ire tollit. Un̄ Boe. ij
de p̄lo. me. vij. Moztis sp̄m̄it alā gl̄iam: iuol
uit hūile pariter z celsūm caput: equatq; sum
mis ifima. Et rōne illi⁹ paritatis cessare d̄z ois
ira. vt offēdit Gene. li. de ira. dī. Quid suo qd̄
dñō: qd̄ clienti qd̄ regi irascens: paululum vī
ues. Et ecce moztis q̄ nos pares fac̄. qd̄ cum leu/
amur: z vita seditiosa p̄ruibamur: stat sup̄ cas/
pue fatū. i. moztis. z p̄ cūctos dies ipurati: p̄p̄ iram
ac p̄p̄ sp̄ accedit. Qui igit moztē arēde p̄side
rar deū timebit. z sic ab ira q̄ in p̄ri cedite moztis
inertū recedit. Ecce iā p̄z quō cōsideratio moztis
ē remediū h̄ irā. Sic etiā cōsideratio eoz q̄
post moztē sequunt tollit irā. Qui em̄ cōsiderat
h̄bū ch̄: i. Nat. v. dī. Omnis q̄ irascit f̄ri suo
reus erit iudicio. z q̄ dixerit racha reus erit cō
cilio. q̄ aut dixerit fatue re⁹ erit ḡbenne ignis:
mērito irā declinat. Nā p̄mo dñs ponit iram
sine voce. postea irā cū voce s̄z non pleno h̄bo.
tertio irā cū p̄fecto f̄mōe. z cuiuslibet penā suam
annectit. P̄z etiā ex h̄: qz irā ē vñū de seprē vī
cīs capitalibz: q̄b debet eēna dānatio. His ḡ
remedijs studeat q̄libz diligenter irā vitare: ne
post penas q̄s hic irar sustinet eēna p̄seq̄ pe
nam. Hoc vult p̄pha. Irascimini z nō. pec. vbi
horat oem̄ irā in iusta nos declinare. qd̄ nob p̄
stare dignet dñs noster Jesus christus in secu
la benedicet. Amen.

Timor
moztis ex
cludit

De quarto vicio capitali vici
Acidia. Semo. LVII.

Quodcumq; pōt

facere man⁹ tua istanter opare Eccl
ix. In p̄cedētibz f̄mōibz audistis pla
ira z filiabz eozūdē. Et finalit de ira p̄la mala
q̄ ex ip̄a sequūt. z eādē remedia in p̄rio ser. p̄ce
dētī h̄ irā. Nūc p̄r cogitau dicere de q̄ro ca/
pitale vicio. vici d̄ acidia d̄ q̄ p̄uenit d̄icēdū
ē post irā. Eo q̄ ex ira hō reddit tepid⁹: acidio
sua: z id̄iposuit ad oia opa bona. Hāc autē aci
diā dissuadet Sapiēs ī v̄bis thear. dī. Qd̄cūq;
pōt facere man⁹ tua zc. vbi de Micro. Fac qd̄
cūq; nūc potes z labora. qz cū ad iferna descen
des locus nō erit p̄nie: qd̄ z saluator bñ inuic
Jō. ij. dī. Ne op̄z opari opa ei⁹ q̄ misit me
donec dies est: venit nox qñ nemo pōt opari.
Pro q̄ra Bue maria. Qd̄cūq; pōt man⁹ tua
facere istanter opare zc. ¶ Circa hec v̄ba the
mar. P̄rio ī p̄nti f̄mōe cogitau dicere ea q̄ sūt
ad d̄estinatōez acidie ī gnālī. Pro q̄ ē adūcēdū

4

De detestabilitate acidie

B **acidia de scribit** **P**rio q acidia fm Damas. est qda tristitia ag/ grauas. q vitz tea depmit aim bois vt nihil ei libeat agere. Et io acidia ipoztat rediu opandi bona: vt pez q Blo. sup illo ps. Dem efca ab ominata e aia coz. Et aliq dicitur: q acidia e roz por met' bona ichoare negl' ges. Et h sp e pem imo acidia fm gen' suu est pem' mortle. eo q fm ppria rone p'iat charitatis. Na ppri' effect' charitatis est gaudiu de deo. Acidia ho e tristitia de bono spuali inqntu e bonu diuinu. Et io fm gen' suu e moral': z viciu capitale. vt pare bit i seqntib. **S**ecdo e aduertendu: q acidia esse detestabile z fugienda ostedi pot mltiplr: vt infra patec. vtz

Per totam naturam
Per sacra scriptura

Acidia ostendit **Per figuram**
detestanda **Per exempla gentiliu z poetaz**

Per bois patrie institutione.

Prio acidia esse fugienda z detestabile ostē d'p' tota z vniuersale natura. Na vniuersalis na: vt pez i dispositioe mdi: nihil fecit vanu aut ociosu: qz h esset frustra: qd e 3 Br. iij. de ania.

Qu' aut tota na nihil faciat frustra: pot ostendi p' p'la exēpla. Prio in rebo vira z sensum n' baz bened: vt i sole z stellis: q nūq' q'scūt: sed q' die mortu z cursum suu pficiūt. Sol em fm p'ceptu dñi qd recepit i sua creatioe q'ridie. i. sin/ gulis dieb' mouet ab oriente i occidente: z singul' noctib' reuertit i oriente: z nūq' p'terit sol ill' p'ceptu: n' pigritat neqz die neqz nocte. neqz esta re neqz h'vane: iplere illud p'ceptu. Et q'ntificu/ qz laborat i vno die. nihilomin' tñ surgit ma/ ne sequeti die. Et tñ nō expectat remuneratiōe laboris sui. nec penā negligēte sue sic hō. **U**n' Boe. iij. de p'lo. mes. ij. Ladit h'esperias p'hebz in vndas. Sed secreto tramite rursus Currū solitos verit ad ortus. **P**hebz. i. sol. **L**adit i vndas h'esperias. i. occidētales. **S**z secreto tramite. i. secreta via scz sub frīs **L**rursus. i. h'ice rū. **T**rit cursū. i. suū. **L**ad solitos ort'. i. ad p'ea orientales. **P**osset q' sol iuste hoiem icrepare: q' solet acidiose vsqz i die claz dormire: z ad deu laudandū nō surgere si prate loqndi haberet: z dicere. **P**l' heri cucurri z laborau' qz tu: z cū tu nō surrexer' ego ad op' meū pagendū veni

Lepario solis

D

Nota

Et io die Aug. q indecēs e ch'iano q'eu radi' solis i lecto inueniat. qd intelligēdū e de illis q nocte nō surgūt ad psallēdū deo. vel q sine causa ad rāctū tēp' in lecto pdurāt. Ecce quō deus fm ps. **L**ozpa celestia statuit in eñū z i seculū secl'z: eis p'ceptū posuit qd nō p'teribūt.

Quom exēplū hēm' ad detestatiōez acidie ab frenascēbis q ex tra nascunt. Videm' ei herbas z arbo/ rta fac' res: q rā puū hñc inicitū crescēdo ad magnā qn une ad dicitare deuenire. Et tñ hñc toc aduersantia per restatōez h'vane z alias aer' incemples: vt singul' annis ab eis auferat labor floz: frondū z fructuū: z nihilomin' oportuitate opandi iuene: opant. Qui em videret nuditate eaz i h'vane vtz crez

derce q tanta pulcritudine indui possent: nisi p us silia vidisset. q videret qz pua sic arbor nu/ cis i initio suu vix crederet. q ad tantā magni/ tudine puenire deberet: nisi sil'e alias vidisset.

Nota

Nō d'z igit' pigritari hō. nec diffidere si defectū bonoz in se vider: vel si aliq sibi resistā: plus em pot hō qz credit. **A**trēdat hō q' em eum in terra picerū fuerit dic ac nocte etiā dū semina/ roz dormit: p'urgit: germinat dum ille nescit. **N**ec dñs cōsiderare nos voluit: di. **M**art. vj. **C**ōsiderare lilia agri quō crescūt. Et subdit. di co aut vob qm nec salomō i oi gl'ia sua coope/ est sic vñ ex ist'. Et **L**u. xxi. Videte ficulnea z oēs arbores: cū pduūt ex se fructū zc. **T**er/

Anialia
bruta de
estant
acidiam.

Ter/ tñ exēplū hēm' in anialib' labore z industria sollicitate viciū suū p'quirētib'. **U**n' Salomō ex emplo formice ictrat acidiosu ad laborē. puer. vj. di. **U**ade ad formicā o piger: z sidera vias ei': z disc'e sapientiā: q cū non habeat ducē nec pncipē: nec p'ceptozē: parat estare cibū sibi z cō/ gregat i messe qd comedat. **C**irca h' exēplū for/ mice sūt qnqz attendēda.

E
Formica

Prio paruitas for/ mice: quā salomō p'ponit homi in magistrā. ex q merito p'fundi possz hō acidiosus siue piger q ram parue sciētie reputat: vt a rā paruo ani mali doceri possit. p'p'ea multū conari debz ad discendū. **S**icut accidit i scholis: qñ aliqz ma gnus a paruo puero docet. ex q erubescētā hz z rāco vehemētū studet z pficit. **I**deo de Sen. pudeat ab exiguis aialib' nos trahere mores. **E**rubescat q hō q a ram paruo animal moza recipe debet.

Secdo attendēdū e qd de Sa/ lomō **L**sidera vias eius. nō dic viam. vias vocat discursus qz fac formica p querēdis ei/ bis. pluries em i die formica vadit ad q'rendū frumentū. **J**ō facis erubescere debēt hoies qui grauari se putat ex h' q femel i septimana ve/ nire debēt ad s'monē ad recipiēdū cibū anime.

Tertio p'siderandū est q' formica in h'ope nō habet boiem ducē cui' exēplū sequat: nec p'ceptozē cui' hō ad h' doceat: nec pncipem a q' puniat ei' negligētia. hō tñ omia ista habet.

Quarto p'siderandū e q' ipa puz granū elia g'it vt de ipo pascat. **J**ō multū p'fundunt ex h' illi q spurcicias z imudicias alienoz pctōz eli gunt: vt ex his pascat os suū: fm ill' puer. xv. **O**s stultoz pascat impicitia.

Quinto p'sideran dū est i h' exēplo q' formica adeo onerat se fru mēto. q iterdū minor videt eē suo onere: in q' facis p'fundunt illi q a s'mōe redēte vacuū: nec vñū h'bu secum repositat es. **E**cce iā pez quō hō acidiosus respōdit p' aialia bruta: imo dā dedit anialib' singula mēbra ad certa sua opa

Et io hō acidiosus videt 3 nām: z frustra mē bra sua h'ic cū nō laborat. sic Zenon p'ho cuidā inerti dixit: sic recitat **E**ccl'z' bollus de nugis phoz. **I**ndignaret' inq' siqs tibi optaret q' in utiles man' aut pedes haberes. nūc aut inces gri sūt: cur eis vti nō vis: pez igit' acidia eē des testandā ex tota nā.

Pot etiā ad detestatiōez

Exēp

Exēp

S
ra sacra
boz:ae
nos ad
bozes

Exēplū

acidie valere exēplū eoz q amār mūdū. Si em̄
 respiciū q̄ z q̄ncis laboribz z q̄cidianis cru-
 ciatibz ip̄i merent̄ cruciatū eternū: satis pore-
 rim? p̄fundi q̄ adeo sum? pigri laborare p̄ re-
 gno eterno. Un̄ Aug. Osi possim? excitare ho-
 mines z cū ip̄is pariter excitari: vt tales eēim?
 amatores vite p̄manētis q̄les sūt boīes ama-
 tores vite fugiet? Quis nō vt viuere poti? eli-
 geret vitā medicantē q̄ celerē mortē? Cui di-
 citur est. nauiga ne moriario: z piger fuit. Leuita
 iuber de? vt in cētū vitam? z obedire negligi-
 mus. Nec Aug. Ad B̄ valer exēplū qd̄ le-
 git̄ in vicalparz de qdam serō patre. q̄ cū vidit
 ser ornatiū cuiusdā mulier? stare cepit dicens.
 Ignosce mihi oīporēs de? qz vnt? diei meretri-
 cis hui? ornar? / sup̄auit toti? vite mee industrie
 ornamēta. Et abbas P̄abo videns mulierē in
 alexandria ad quā descēderat de eremo fleuit.
 Et interrogātibz causam sui fleris ait. Due res
 me mouerūt. vna de illi? p̄ditō: alia qz nō ha-
 beo tale studiu placendi deo: q̄le studiu h̄z ista
 vt hōda placcat. Sic q̄ p̄z p̄mū quō acidia sic
 fugiēda exēplo toti? nature rōnalis z nō rōnal'
 zc. **Exēplū** **S** cōbo h̄ ides p̄z ex sacra scriptura que i
 mult? z q̄si ifiniē locis hōreat nos ad labores
 et opa p̄ q̄ fugat acidia. P̄io exēplo ch̄ri p̄ os
 ap̄be dicit̄. Paup̄ sum ego z i laboribz a iuue-
 nute mea. De cui? labore h̄z Jo. iij. q̄ fatigar?
 ex itinere sedit sup̄ p̄recū. Qd̄ attendēs B̄r̄n.
 ait. in q̄dā f̄mōe. Qz diu vixero memor ero eo-
 rū laborz q̄s sust̄: inuit ch̄ri p̄dicādo: fatigatio
 nū in dīcurrēdo: z tentationū i teinādo: vigi-
 liaz in orando: lachrymaz in cōpariēdo z hōz
 silium. alioq̄n req̄ret̄ a me sanguis iustus q̄ ef-
 fusus ē sup̄ terrā. Et mlier for̄s. Prouer. vlti.
 in h̄ cōmendat̄ q̄ panē ociosa non comedit. Et
 apls de seip̄o dr̄. ad Cor. xij. Plus oībz la-
 borauī. Itē i vicalparz legit̄: q̄ dū q̄s a brō Br
 senio: q̄ p̄mo erat palatin? postea cremita ma-
 xim? / q̄reret̄ i q̄ p̄sideret. r̄ndit̄: in h̄ q̄ boīes fu-
 gi aliq̄d̄iu tacui. fleui / potissimē i h̄ gaudeo q̄
 m̄ibz laborauī. Et q̄dā vidua moziēl̄ f̄cusabat
 sepeliri i camisia sibi dara: dicit̄. Sepeliat̄ i ca-
 misia elaborata p̄p̄rijs manibz z h̄ alienis. P̄z
 etiā exēplū efficacissimū fugiēde acidie in brā
 h̄gie Maria. q̄ cū eēt imp̄gnata z nāe delicate
 nō fec̄ facta sua morose sine tarde. s̄z abijt̄ i mō-
 rana cū festinatōe. Lu. i. Imo cū eēt tritū anno
 r̄ū ad rēplū in hierl̄m p̄n̄rata. xv. grad? ascēdit
 q̄si eēt p̄fecte erat̄. Et sic refert̄ Jacobo fili? Jo
 seph: vt allegat̄ Vincē. in Spec. h̄sto. li. vij. c.
 lxxvj. Maria tritum annoz ita p̄fecte ambula-
 bat z loquebat̄ acsi esset. xxx. annoz. Hāc autē
 regulam sibi statuerat vt a mane vsq̄ ad s̄tiaz
 oioni insisteret. a tertia vsq̄ ad nonam i ceteri
 no opere se occuparet. a nona iterū nō recede-
 bat ab oratōe vsq̄ dū angcl? domini ei appare-
 ret de cuius manu escam acciperet. et hac esca-
 m̄ reficiebatur. Eam vero que a pontificibus
 tribuebatur pauperibz diuidebat. P̄c̄q̄nē vi-

debāt alie h̄gies cū ea angelos loq̄: z tanq̄ ch̄a-
 rissime obrepabāt ei. Dis sermo eū ita erat ḡra
 plen? vt in lingua ei? coḡsceret de?. Eratq̄ sol-
 licita circa socias suas ne aliq̄ ex eis peccaret: z
 nec aliq̄ ad alterā eēt iuriosa aut sup̄ba. Ecce
 quō fugit acidia p̄ corā vitā suā a puerili crare
 vsq̄ ad r̄ps mortis sue. Ad idē sū plurima h̄
 ba z exēpla sc̄pture sacre: q̄ suadēt laborare: z p̄
 h̄ dissuadēt acidie cor̄porē. Unde B̄n. xvij. le-
 git̄: q̄ festinauit Abraā in tabnaculū ad Sarā
 vxo rē suā. dicitq̄ ei. Accelera: tria sara simile
 cōm̄isce: z fac subcinericios panes. Ipe h̄o ad
 armenū cucurrit: z tulit inde vitulū tenerit?
 mū z opeimū deditq̄ puero q̄ festinauit zc. De
 q̄ h̄bo loq̄ns Aug. ait. Senex currit: Sara ac-
 celerat: puer festinat: nullus piger inuenit i do-
 mo sapiens. Itē Ec̄s. vi. dr̄. Verba sapiētū q̄st
 si multi z q̄si clauī in altū defixi. q. di Sicut sti
 muli valēt p̄ra tarditatē iumentoz: sic h̄ba sap-
 ientū p̄ra pigritiā hoīm. **Exēplū** Pro q̄ norandū
 q̄ h̄o laborat q̄si p̄rar̄ijs vicij. Est em̄ lenē
 ad bonū z p̄ceps ad malū. s̄z verba sapientum
 sūt velut stimuli q̄ excitant hoīm ad bonū. ce-
 lē sūt velut clauī in altū defixi dū retinet hoīm
 ne se p̄cipitet in malis. Et Ec̄s. xij. dr̄. Non
 defrauderis a die bono: z p̄ricula diei bone nō
 te p̄creat. Et ibidem. Ante obitū tuū opare iu-
 sticiā: qz nō est apud inferos inuenire cibum.
 Hoc bene manifestū est in diuice epulone: qui
 apud inferos guttā aque nō potuit inuenire.
 quā digito Lazari qui tñ vlcenibz plentus z q̄st
 leprosus fuit: petijt. Ecce nota h̄ba bec salua?
 coris. tunc plusq̄ mille anni transferūt quibz
 guttā aque diues petijt. z tamē impetrare non
 potuit. Ideo dr̄ Ec̄s. ix. Quodēq̄s facere p̄-
 manus tua instamē opare. qz nec opus. nec ra-
 tio. nec scia est apud inferos: q̄ tu p̄peras. Ap̄
 inferos em̄ nō est opus. sed merces optis: nec
 ratio: qz nō p̄sunt tibi artes arguitiue. nec sapi-
 entia nec scia sunt tibi ad excusationē v̄l defen-
 sionē: sed poti? ad accusationē. Seru? ei sciēs
 voluntatē dñi sui z non faciēs: vapulabit play-
 gis multis. Luc. xij. Itē Ec̄s. xj. dr̄. Mane se-
 mina semen tuū: z vesp̄e non cesser man? tua
 qz nescis qd̄ mag? oriat̄. h̄ aut illud: r̄si verūq̄
 simul melius erit. Nec tibi. Et apls. ij. ad Ti-
 mo. iij. dr̄. In oībz labora: opus fac euāgeliste
 misterū tuū imple. Itē. ij. ad Thef. ij. Si q̄s
 nō vult opari non manducet. Ido dedit deus
 diuersa mēbra homi vt ex oīmbz ei fuiret: q̄n
 qz em̄ debet h̄o seruire dō oze: cātando / legēdo
 vel orando. q̄nq̄ manu scribendo: quandoq̄
 corde bona cogitādo: q̄nq̄ pedibz ifirmos aut
 paupes visitando: z sic de alijs mēbris. Et ad
 Gal. vj. dr̄ apls. Bonū faciēs n̄ deficiā? Tpe
 ei suo metim? q̄ dū r̄ps habem? opemur boi-
 nū ad oēs. Et in ps̄. Labores manū tuaz qz
 manducabis: brūs es z h̄n tibi erit. Ita z m̄ste
 alie sc̄pture adduci possent h̄ acidiosos. q̄s cā
 breuitat̄ i r̄seo. **Exēplū** ostendit acidia eē su

Exēplū

Exēplū

Exēplū

Exēplū

Nota

Anialia

Formia

8

De detestabilitate acidie

figure de gieda p figurā. Prio p illud Nume. xj. vbi ha
restat aci beſ q filij iſrl' pſ labore que habuerūt yr in
diā rarer' trā pmiſſiois murmurauerūt. Et iō nul
lus caſt' murmurātū terrā pmiſſiois intravit
Et h' fuit rōnabile. qz dē L'by. q' in nullo nego
cio p' reqes ipentri niſi pceſſerit labor. Scdo
Hidē pez de muliere ebananea Mar. xv. que
mlto labore impetravit ſanctatē filie ſue: q' vti
qz nunq' fuiſſet p filia ſua exaudita ſi fuiſſet ſe
gnis z acidioſa i pcedo: vt volūt D'ig. z Beſ
da in ſuis hōme. Tercio ex illo Exod. xij. vbi p
ceptū fuit filijs iſrl' egreſſu ſuo de egypto: qz
agnū paſcale deberēt comedere feſtinantē. ſ. ſi
ne acidia cū deſiderio terre ſcē. Quarto ex eo
qz dē. j. Reg. xvij. q' David dimiſſis ouib' et
ſarcinis cucurrir ad locū ceramis: vbi Holi
ad filijs iſrl' exprobrauit. z ſecum vicit. Ita qz
vult diaboli vincere z celeſtū gaudioz pmiū
obtinere nō dē acidioſus eſt. ſz p' rime pugre et
laborare. Jō dē Hiero. ſup illo Eze. xvj. Nec
fuit iniquitas ſodomie ſozoris ſue / ſupbia / ſarv
ritas panis / abſurdicia z ocū ipius z ſiltaz ei
Sp' inq' ē aliqd' agendū ne ager niſi pectoris
manu ceſſante malaz cogitationū ſenctib' ocy
cupeſt. Et Eccl. vij. dē. Nō oder' laborioſa opa
z ruſticationē creatā ab alt'ſſimo. Ruſticationē
nē autē dē creatū qū Adē dixit Beſ. ij. In ſu
doze vult' vt. pa. r. Uel cū poſuit hōiem in
padiſū voluptat' vt oparet. Beſ. ij. Nā Adā
creat' fuit ex padiſū in agro damasceno zc.

¶ Quarto p exēpla gētiliū z poeraꝝ oñdit aci
dies diā cē fugiendā z detestādā. Un' Aug. iij. de ci
oñdit a ui. d. c. xvj. narrat. q' romani mltoſ deos qz
acidia eē credebat hōies ipellere ad laborē z mori i cui
detestādā tate rōana colere ceperūt: z eis publicas edes
pſtruerūt: ac inſ deos q' curā reipublice habe
bāt poſuerūt. ſic deā agenorā q' hōies ad agē
dū excitaret. Deā ſtimulā q' ad opandū ſtimula
ret. Deā murciā q' pter modū nō moueret. De
am ſrenuā q' faceret hōmies ſrenuos. z ſic de
alijs. Et illas deas cū ſūma diligētia coluerūt.
verū deā q' dē in vrbē recipe noluerūt: ſz ex
tra portā colinā edē ei fecerūt: nec eam publice
ſuſcipe voluerūt. Noluerūt ei aliquid deū hē
ſecū q' poſſet deſidiā aut q' dē pcurare et pplm
labori dicitū enervare. Per h' videbāt innuere
q' i pnti vita dē labori z n' q' dē vacare. Nā q' dē
tē q' ſq' tāq' deā colit q' eā nimis diligit. Si igit'
romāi de corpali ciuitate ordinauerūt ocioſos ex
pellerē. quō n' dē ſperneret illos q' deſidie z aci
die z corpi deſuūt die ac nocte: z a celeſti ciui
tate eos excluderet. Et e contra h' laborioſos q'
portā hui' mōi i celeſti p'ia i q' dē cū ſeris ange
lis ſolet locare. Et iō dē Prou. xij. Vidisti hōm
minē velocē i ope ſuo corā regib' ſtabit. Et in
glo. Exo. xij. dē. Nemo i hui' vite itinere corpe
ar: ne in p'ia locū pdat. Nō eſt vera dea i hac
vita: vbi oia ſc' labor z afflictio ſpūs. ſz ex portā
tā hui' vite i celeſti p'ia cū videt diuina cēntia.
Jō dē Aug. i li. p'ef. Verſa z reuerſa i tergū cē

ilat' z dura ſc' oia: tu ſol' reqes. ſ. de' Hoc idē poete de
etiā oñdit p poeras q' acidia ſit fugiēda. Un' i cēſtādā
politra. li. iij. bē. q' veteres imaginē ſapie fecē
rūt: quā vt deū coluerūt. z iuxta eā beſſaba ſc'p
ſerūt. Uſus me gēntem cōtia me pepit. ſopbia
me vocāt greci: latini vō ſapiam. ego odi ſtul
ros hōies z vana opa. Si igit' vſus ſapiam ge
nuit: p' rime labor z exercitiū ei' exordū crīſte
Et q' parz q' vbi nō ſc' vruū opa laborioſa ibi
nec p'ia. z cōtra. Qd z Boe. bñ oñdit. iij. de
p'ol. metro. xl. p' rime hōis forziū exēpla. ſ. Aga
mēnomis Ulixis z Hercul' qz p' m' ſ. Agamē
nō troiā decēnali bello p' laborioſa p'icla deua
ſtauit. Scdo. ſ. vlyx poliphemū gigācē labor
rioſa audacia dū dormiret excecavit z erem
Tercio h' Hercules duodeci labores duriffimos p
tulit. d' q' ſc' ait. Hercule duri celebrāt labores
qz labores enarrare eēt niſi lōgū Un' dē. Ille cē
tauros dormire ſupbos zc. Lerauri ſc' monſtra
ex medicare hōies z ex medicare tauri. qz po
ere fingūt gēntros. Et ſic figūt poete quō Her
cules p' m' maxios labores ſuos meruit cē colū
na z ſuſtētoroz celi: ſic Boer' ibidē tangit. Et
poſtea Boer' hōz viroz forziū exēplo horraf
nos dimittere ſegniciē z acidia: z laborioſa vir
tutis viā aſſumere ſi velim' p' rime ad celeſtē
p'iam dē. Ire nūc forzes vbi cēſa magni dūc
exēplivā. Cur inertes terga nudatis ſupera
rellus ſidera donat. q. d. Vos forzes ire nūc re
ſiſtentes aduerſarib'. ite illic vbi ducit via cel
ſa. ardua magni Herculis: q' eſt via vruū z
via magni exēpli ad aggrediēdū forzia. Et ſic
arguit acidioſos dē. Cur vos inertes. i. deſidio
ſi hōies nudatis terga. i. dorſa viā fugiēdo la
bores z aduerſa. Nāz tellus. i. terrena cupia
ſupata donat hōi ſidera. i. celi ſi ſue regnū cō
loz. Bonoz ei laborz gl'ioſus ē fructus. Sap.
ij. Ex his p'cludit q' vbi acidia ibi nec ē vruū
nē ſapia: z p' rime neq' vruū p'ia. qz. ¶ Qui
ro z vltimo oñdit acidia eſſe detestabilis z ſu
genda ex p' mēta hōis inſtinctiōe. Nā vt habe
tur ex ſacra ſcriptura hō in' cetera animalia p'ci
pue creat' ē ad laborē z nō ad ocū ſiue acidiam
Un' Beſ. ij. dē. Tulit de hōiem in padiſū vor
lupratis vt operaret z cuſtodiret illū: vt paret
s. Et poſt p' m' dē ſibi. In laborib' comedes oī
bus dieb' vite tue. ibidē. ij. Et h' bñ innuit cur
dē Job. v. Homo naſcit' ad laborē z auis ad vo
larū. Et tō cū hō ocio z acidie intendit contra
ſuā naturā facit. Etiā naturalit' cōtingit q' aci
dioſi incurunt infirmiores plurimas: qz ex
moderato labore non incidit: vt oñdit Ari
ſto. in problema. di. Labor z exercitiū cōſeruat
ſanctatē: corpora cū mundificāt: z a ſup'ſtuo
humorib' vi caloriz per laborē excitat' euacu
ant. Hoc etiam p' ſiderauerūt antiq' reges z p
cipēs: vt narrat Titus liui' lib. j. voluminis
ſui: de Tullio romanoz rege tertio. q' cur ſuo
epe vrb' peſtilētia laboraret: z ob h' militandi
pigritia oziret. ipe ei iterum nullaz ab armis po

2
Ba
diſpl
deo

R
Hō
tur ad
bozē

M
Acid
plac
bolo

pulo dete dedit: salubriora credes inueni coru...
pora milite laboribz dedita qz si domi quicuis...

Acidia dupliciter deo

Acidia placet diabolus

In h' q' boies q' nihil boni faciunt salices v'...
cant istiuat q'nta sic fatuitas eoz q' se melioz...

De malis nocumens q' infert acidia Sermo LVIII.

Quodcumqz potest manus tua instanc opare...
In h'bis illis sapiens boiaz oem bo...

edid' poete de...
Un i' est' ad...
fcede diam...

Calam' q' vacu' e figurat boiem

Calam' q' vacu' e figurat boiem

Calam' q' vacu' e figurat boiem